

Beste broeders en zusters van de Anglicaanse en protestantse kerk,
Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

*Zeg hun alles wat ik je opdraag en laat niets achterwege.
Misschien zullen ze luisteren en met hun kwalijke praktijken breken.*
Jeremia 26:2b-3a

In de afgelopen weken hoorden we hoe Jeremia geroepen wordt om Gods profeet te zijn. Vastberaden moet hij zijn, en standvastig, om dwars tegen de tijdsgeest in Gods bevrijdende woorden te verkondigen. Vorige week lazen we Jeremia 18 en 19 met elkaar, waar Jeremia de Judeeërs confronteert met hun eigen kwetsbaarheid en dwaze gedrag: 'zijn jullie niet zoals klei in de handen van een pottenbakker'? Vandaag horen we hoe de machten zich roeren. God stuurt Jeremia naar de tempel in Jeruzalem: en daar in het huis van God – daar waar dag na dag de lofzang klinkt – moet Jeremia verkondigen dat de tempel verwoest zal worden als de Judeeërs niet breken met het kwaad dat ze doen, als ze niet terugkeren van hun boze wegen. Het wordt steeds grimmiger om Jeremia heen. De religieuze autoriteiten van toen, de schriftgeleerden, de priesters en tempelprofeten wil hem uit de weg ruimen.

Jeremia is profeet in een samenleving die volledig gedesintegreerd raakt door grote politieke machtsverschuivingen. De wereld waarin hij staande moet blijven is letterlijk een chaos, een grote warboel. Jeremia ziet hoe arme en weerloze mensen worden uitgebuit. En terwijl de grote machten van het wereldtoneel van die tijd, Egypte, Assyrië en Babylonië strijden om de macht, zien de leiders van het volk van Israël hun kansen schoon. Ze vertellen zichzelf dat 'alles naar wens gaat' (Jer 6:14) en misbruiken hun macht. Ze vertrouwen op versteende zekerheden. Maar wat is de eredienst waard als de lofzang niet leidt tot het doen van gerechtigheid? Jeremia houdt hen voor dat er helemaal niets naar wens gaat zolang zij niet tot inkeer komen, en doen wat recht is in Gods ogen. Het hele boek Jeremia is te lezen als een massief verzet tegen de heersende politieke elite en religieuze leiders, zoals priesters, profeten en schriftgeleerden. De tempelkritiek die we tegenkomen in het boek Jeremia is daar een sprekend voorbeeld van.

We first encounter this in the seventh chapter of the book of Jeremiah. Then, too, God had sent Jeremiah to the temple to call Jerusalem to repent. Then Jeremiah had cried out:

Do not trust in these deceptive words: "This is the temple of the LORD, the temple of the LORD, the temple of the LORD." [...] You steal, murder, commit adultery, swear falsely, make offerings to Baal, and go after other gods that you have not known. [...] Has this house, which is called by my name, become a den of robbers in your sight?
Jeremiah 7:4,9,11

And then, chapters on, when King Jehoiakim is in power, Jeremiah is again sent to the temple in Jerusalem. For the people of Judah remain deaf to God's words. Blinded, they continue along the same paths. The sigh that comes through in God's words is striking:

It may be that they will listen and will turn from their evil way (Jer 26:3).

As if God is sending Jeremiah once again to the temple against his better judgment. Nothing, but nothing is to be left out by Jeremiah. Jeremiah does what God says. He goes to the court of the temple, the square in the middle of the complex where lambs and doves were sold for offerings. In the words he has to speak, Jeremiah uses the sanctuary of Shiloh, which even then was nothing more than a ruin, as a specter. If they remain blind and deaf to God's words and do not listen to the prophets God sends to them, then the temple of Jerusalem awaits the same fate. A heap of stones, the holy of holies shattered.

The priests, prophets and other leaders present are furious. They grab Jeremiah and shout, "You must die! (Jer 26:8)! The atmosphere becomes grimmer and it is not long before a crowd of people closes in on Jeremiah. How dare he speak these words, here in God's house! Soon the leaders of Judah hear what has happened. They take their seats in the gatehouse, and there the trial against Jeremiah begins. The priests and prophets take the floor and point their accusing fingers at Jeremiah. Their words are disconcerting and full of hatred.

This man deserves the sentence of death! (Jer 26:11)

Jeremia kan zich nauwelijks verweren. In zijn rustige woorden herken je het geduld van Christus. Opnieuw probeert hij door te dringen tot hen: 'Het is de Heer die mij gezonden heeft om te profeteren over u en deze tempel'. 'Beter je leven', zegt hij nogmaals. Luister toch, naar de Heer uw God! Jeremia weet dat zijn lot in hun handen ligt en hij geeft zich over.

Als je goed naar de woorden van Jeremia luistert, dan herken je daarin hoezeer hij gedreven wordt door het vuur van Gods liefde. De vlammeende woorden van profetie komen niet voort uit boosheid of haat. Oorlog wel en wraak ook. Nee, tien diepste, als je profeten afpelt tot hun kern, dan kom je uit bij de liefde. Je hoort het terug bij Jeremia wanneer Jeremia de leiders van het volk en de omstanders waarschuwt: dat ze onschuldig bloed zullen vergieten wanneer ze hem zullen doden. In dit kairos-moment, die minuten van leven of sterven, blijft Jeremia bezorgd om hen. Het gaat hem niet meer om zijn eigen leven, maar om de toekomst van zijn belagers.

Ook vandaag kun je die liefde nog herkennen in mensen die hun eigen leven schenken voor de stad waar ze wonen, het land dat ze dienen. Een modern voorbeeld is broeder Christian de Chergé. Je kent hem misschien van de indringende film 'Des hommes et des Dieux' (2010). Christian de Chergé was prior van Tibhirine. Samen met zeven andere monniken sticht hij in de jaren '90 een kloostergemeenschap in Algerije. In die tijd was het er levensgevaarlijk door oorlog, geweld en met name terrorisme. Maar ondanks de vele geslachte christenen, besluiten Christian en zijn broeders unaniem om te blijven. Ze blijven gericht op hun moslim broeders, op vriendschap en dialoog. In een ontvlambare, volledig gepolariseerde samenleving, kiezen deze mannen voor het martelaarschap van de liefde. Ze kiezen voor God, voor mensen, ja zelfs voor vijanden die ze ondanks alles liefhebben. Nadat Islamitische terroristen het klooster bestormen, schrijft Christian op 1 december 1993 en 1 januari 1994 een afscheidsbrief.

Als het een keer moet gebeuren – en dat zou zomaar vandaag kunnen zijn – dat ik het slachtoffer word van het terrorisme dat nu alle buitenlanders die in Algerije wonen, dreigt te overspoelen, wil ik dat mijn gemeenschap, mijn Kerk en mijn familie herinneren dat mijn leven aan God en aan dit land GEGEVEN werd [...] Dit is waar ik, hopelijk, toe in staat zal zijn: mijn blik helemaal laten opgaan in die van de Vader om samen met Hem zijn kinderen van de Islam te aanschouwen, zoals Hij ze ziet: allemaal stralend van Christus' glorie, de vruchten van zijn Passie, en gevuld met de gave van de Geest wiens stiekeme vreugde het altijd zal zijn om eenheid te stichten, de gelijkenis te herstellen en te spelen met de verschillen. Voor dit verloren leven, geheel van mij en geheel van hen, bedank ik God, die het geheel en al lijkt te hebben gewild vanwege die VREUGDE in alles en ondanks alles.

<https://www.kn.nl/inspiratie/een-indrukwekkend-testament/>

Love for God and love for people gives Christian and his fellow brothers the strength to persevere to the end. To stay in their place and bear witness to God's righteousness. And that's how Jeremiah also experienced it. In Jeremiah, what Jesus would say centuries later about Israel's prophets becomes true: "Jerusalem, Jerusalem, the city that kills the prophets and stones those who are sent to it!" (Matt 23:37). For after the fall of Jerusalem, Jeremiah is taken to Egypt. And there, too, he continues to proclaim God's word. Until fellow citizens stone him.

The same prophetic fire also burned in Jesus. Following in the footsteps of Jeremiah, Jesus sweeps the temple square. All the merchants with their cattle, sheep and doves, the money changers and everyone who participates in it: grieved to death, Jesus chases them away. His disciples are reminded of Psalm 69:10.

*It is zeal for your house that has consumed me;
the insults of those who insult you have fallen on me.*

Their analysis is not even wrong. Like Jeremiah, Jesus is driven by passion: for God, for his house, for his people. A passion greater than himself. Jesus, too, would continue to bear witness to God's righteousness until the end. He, too, repeatedly denounced the religious elite. And in doing so, he too called the wrath of the religious leaders upon himself. The bystanders - John here refers to them as Jews - ask for a sign. Then those familiar words sound, "Break down this temple, and I will rebuild it in three days" (John 2:19).

Jesus is talking here about the temple of his body. His body that will be broken, His blood that will flow. An unjust judgment is also pronounced on him. This man deserves death they will cry out. Crucify him, crucify him! This is how Jesus fulfills the scriptures. Like a lamb he is slaughtered. For our sins he dies on the cross. God's righteous servant, the Son of Man who is without sin. In the world-famous poem "little lamb," the English poet William Blake (1757-1827) puts it this way:

*Little Lamb, who made thee?
Dost thou know who made thee?
Gave thee life & bid thee feed
By the stream & o'er the mead;
Gave thee clothing of delight,
Softest clothing, wooly, bright;
Gave thee such a tender voice,
Making all the vales rejoice?
Little Lamb, who made thee?
Dost thou know who made thee?
Little Lamb, I'll tell thee,
Little Lamb, I'll tell thee:
He is callèd by thy name,
For he calls himself a Lamb.
He is meek, & he is mild;
He became a little child
I am a child, and thou a lamb,
We are callèd by his name.
Little Lamb, God bless thee!
Little Lamb, God bless thee!*